

A kutatások szerint egy térség jólléti mutatói azokon a területeken kiemelkedőek, ahol aktív közösségi élet működik – mondta a Magyar Hírlapnak Závogyán Magdolna, a Nemzeti Művelődési Intézet ügyvezetője.

Nyár elején letették a Nemzeti Művelődési Intézet (NMI) alapkövét az intézmény leendő, lakiteleki központjában, amelyet várhatóan 2020 tavaszán nyitnak majd meg. A közművelődés háttérintézményeként működő NMI élére Závogyán Magdolna korábbi kultúráért felelős helyettes államtitkár került vissza. Az ügyvezető az elmúlt évek tapasztalatai mellett a hazai közművelődés terepeiről és céljairól is beszélt lapunknak.

Milyen változásokat tapasztalt az intézetben az elmúlt években?

– A NMI ma is országos háttérszervezet, amely a közművelődési területet fogja össze. Sok eredmény született az utóbbi években, de a célkitűzések változatlanok. Ma Magyarországon nem az az elsődleges kérdés, hogyan tudjuk a magaskultúrát eljuttatni az átlagemberekhez vagy egy zsáktelepülés polgárai-hoz, hanem az, hogy a közművelődés miként tud hozzájárulni a társadalom és a gazdaság fejlődéséhez.

Történetileg mennyire beágyazott ma a közművelődés?

– Ahhoz, hogy a magyar közművelődési struktúrát jól értsük, nem elég az elmúlt években bekövetkezett átalakításokhoz visszanyúlni. Téves az a gondolkodás, ami a magyar közművelődést 1949-től eredezteti, attól az időszaktól, amikor egy tollvonással fölsozlatták a civil szervezeteket, és helyette a „templomokkal szemben” elkezdték fölépíteni a művelődési házakat. A valódi gyökerek a reformkorig nyúlnak, ezt mind az akkoriban szép számban megtalálható olvasókörok és színjátszókörok, mind a település múltjára épülő helytörténeti gyűjtemények, értéktárak és hagyományörző csoportok is bizonyítják.

Miben fogható meg az 1949 előtti és az utáni idő közművelődése közötti különbség?

– A felsozlatásig a Kárpát-medencében tizenötezer-ötszáz civil szervezet volt. Ezek kivétel nélkül mind alulról jövő szervezkedések voltak, amelyeket többnyire a helyi lakosság kezdeményezett. A rendszer jól működött, és ezeknek a közösségeknek komoly megtartó ereje volt például 1918–20-ban is, a vesztes háború és Trianon után. 1949-ben azonban megszüntették őket, a kommunista rendszer pedig helyette fölülről adott intézményrendszerbe szervezett „köz”-művelődési alternatívát. A folyamat eredménye az lett, hogy a kezdeményezőkézséget elfojtották, a rendszerváltásig pedig felnőtt két olyan generáció, amely a saját közösségi-közművelődési igényeire már az államtól és az önkormányzattól várta a megoldást.

[facebook oldalán](#)